

Γιατρός ή παραγωγός του «καταναλωτικού αγαθού» υγεία; (Δρ. Γεώργιος Μαθιουδάκης, Διευθυντής Πνευμονολογικής Κλινικής Γενικού Νοσοκομείου Πειραιά)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Παραγωγός υγείας ή πάροχος υπηρεσιών φαίνεται πως είναι ένας νέος ρόλος με ιδιαίτερη σημασία στην «υπερτροφική βιομηχανία» της σύγχρονης Ιατρικής. Ήρθε άραγε να καλύψει κάποια νέα ανάγκη ή είναι ενταγμένος στους νόμους της αγοράς και του ανταγωνισμού του «καταναλωτικού αγαθού» υγεία;

Ο οικογενειακός γιατρός ξέρει να συνοδεύει τη σίγουρη και ακριβή διάγνωσή του με φιλικές συμβουλές.

Παρά το γεγονός ότι στην μεταβιομηχανική κοινωνία μας, η διάχυση της πληροφορίας και η διάδοση της γνώσης έχει λάβει εκρηκτικούς ρυθμούς, ο άνθρωπος, εμβρόντητος σχεδόν στον καταιγισμό της ενημέρωσής, όπου ο χρόνος και η απόσταση συρρικνώθηκαν σε ανύσματα μηδενικού μέτρου, δεν αποτελεί πια παρά «εισροές» σ' ένα παγκοσμιοποιημένο σύστημα κεντρικής καθοδήγησης.

Από τη βιομηχανική στη μεταβιομηχανική εποχή

Η προηγούμενη κοινωνία, η βιομηχανική, άφησε (χωρίς να αγνοούμε και τα - λιγότερα πάντως απ' όσα διαλαλούνται- καλά) πολλά δεινά στην ανθρωπότητα. Το στυγνότερο: η ένταξη των πάντων στους αδυσώπητους, απάνθρωπους νόμους της αγοράς. Το μέγα της επίτευγμα υπήρξε, βέβαια, η αντικατάσταση της σωματικής προσπάθειας από την μηχανή. Ήδη στην παρούσα μεταβιομηχανική εποχή διαφαίνεται περίπου ξεκάθαρα η αντικατάσταση της νοητικής προσπάθειας από την μηχανή. Μια μηχανή που δουλεύει (μόνη της), σκέφτεται (μόνη της) και

αισθάνεται (μόνη της) για λογαριασμό μας, αλλά όχι και υπό τον έλεγχό μας. Τα στοιχεία μιας έτσι διαρθρωμένης κοινωνίας «πολιτών» -όπως την είπαν- πρέπει να είναι συμβατά με τις εισροές των «μηχανών». Να ψηφιοποιούνται με ευχέρεια. Να είναι προσιτά στην αέναη εναλλαγή των τεχνολογικών καινοτομιών. Να είναι δεκτικά αναδιαρθρώσεων, να επιτρέπουν την ευχερή αναπεριγραφή τους, οποτεδήποτε οι προσαρμοστικά μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς το επιβάλλουν. Οι οριζόντιες και κάθετες ιδιαιτερότητες των ανθρώπινων κοινωνιών υποστρέφονται στις απαραίτητες μόνο, σ' όσες δηλαδή δεν μπορούν να παρακαμφθούν, να απορριφθούν, να παραγκωνισθούν.

Οι άνθρωποι της μεταβιομηχανικής κοινωνίας έχασαν την μοναδικότητά τους και ορίζονται, πλέον, με βάση τις πλέον ολιγάριθμες ιδιότητες, για να μπορεί το σύστημα να παραμένει ενεργό και να εκτελεί υπολογισμούς με παραμέτρους υπό προκαθορισμένα όρια μεταβολών. Το άτομο, στον βαθμό που εμπλέκεται στο υπό διαμόρφωση μοντέλο, συρρικνώνεται στο ελάχιστο: Αντικαθίσταται από τον μέγιστο κοινό διαιρέτη του και η κοινωνία πλέον δεν αποτελείται από αυτόνομες πειθαρχημένες σε κοινά αποδεκτούς κανόνες δικαίου προσωπικότητες, αλλά από στρογγυλοποιημένα πηλικά, χωρίς υπόλοιπα. Τα ειδοποιά χαρακτηριστικά τους αμβλύνονται ή καταργούνται, προς χάρη ευρύτερων ομαδοποιήσεων. Το άτομο γίνεται κάτι σαν το άτομο της κλασικής φυσικής: Ένα σημείο μάζας. Δεν εμπεριέχει, πλέον, τα χαρακτηριστικά της ουσίας στην οποία εμπεριέχεται. Το σύστημα λαμβάνει υπ' όψη του μόνο εσκεμμένες παραμέτρους, με προκαθορισμένους βαθμούς ελευθερίας, δηλαδή παραμέτρους που προβλέπονται στις εξισώσεις υπό τις οποίες εξομοιώνεται. Όλες οι άλλες τυχόν ιδιαιτερότητες του ατόμου εκπίπτουν. Τίθενται εκτός παιδιάς.

Η οικονομία της υγείας και η Ιατρική

Μέσα στον χώρο της οικονομίας της υγείας, το σημείωμα αυτό μοιάζει αιρετικό, μπορεί και απροσάρμοστο, κι ο συγγραφέας του άγνωστος και ως οικονομολόγος, αλλά και ως θεωρητικός της ιατρικής συμπεριφοράς. Η απροσαρμοστία του προδίδεται ήδη από το διαζευκτικό στον τίτλο του, που αποπνέει αμφιβολία, μπορεί και καχυποψία. Η κύρια ιδέα, που ενέπνευσε και καθοδήγησε την ορισμένη ανάπτυξη των συλλογισμών, έρχεται από την πανθομολογούμενη σήμερα αντίληψη ότι η ιατρική, στην παγκόσμια λειτουργική της, είναι ένα επιστημονικοτεχνικό σύστημα, χρεοκοπημένο επίσημα (αντίληψη που στον συγγραφέα φαίνεται ύποπτη και πλαστή). Ένα παρακμιακό δράμα, αντιπροσωπευτικό της παγκόσμιας πολιτισμικής και θεσμικής κρίσης. Και πρέπει άμεσα να ανασκευασθεί, να αναθεωρηθεί, να καθοδηγηθεί. Να ενταχθεί στην γενική διαχείριση -από ποιούς;- της κρίσης πολιτισμού και θεσμών. Παρακμή και κρίση είναι το στίγμα του

σύγχρονου πολιτισμού. Με την αιματολογική (ως κρίση) ή την ναυσιπλοϊκή (ως αποπροσανατολισμό) σημασία του όρου. Η παγκόσμια κρίση του πολιτισμού και των θεσμών είναι, πράγματι, ένα παρακμιακό δράμα, αλλά η Ιατρική την αντιστρατεύεται, μάλλον, παρά την παρακολουθεί.

[Συνεχίζεται]